

Udvalget foreslår på den baggrund, at reguleringsreglen udformes således, at det ved dom kan bestemmes, at en forsikringssum helt eller delvist skal tilfalde ægtefællen eller livsarvingerne efter forsikringstageren, hvis en begunstigelsesindsættelse må anses for urimelig i forhold til ægtefællen eller livsarvingerne.

I både Norge, Sverige og Finland har der været regler, der svarer til den gældende regel i forsikringsaftalelovens § 104. Det skyldes, at forsikringsaftalelovgivningen fra 1924 bygger på et fællesnordisk kommissionsarbejde. I Finland findes der ikke længere en reguleringsregel. I den svenske forsikringsaftalelovs 14. kapitel, 7 §, og den norske forsikringsaftalelovs § 16-6 findes der i dag mere skønspregede regler.

Bestemmelsen bør - som det er tilfældet med den gældende forsikringsaftalelovs § 104, stk. 2 - kunne påberåbes af ægtefællen og livsarvingerne.

I lyset af at bestemmelsens anvendelse i højere grad skal bygge på et skøn, finder udvalget, at der i loven bør angives nogle forhold, som skal indgå ved vurderingen af, om der skal ske regulering.

For det første bør der lægges vægt på baggrunden for indsættelsen af den begunstigede. Herudover må den begunstigedes samt ægtefællens og livsarvingernes økonomiske behov indgå ved vurderingen af, om der skal ske regulering. Da der er tale om en skønregel, bør lovens angivelse af hensyn imidlertid ikke være udtømmende, og det bør derfor fremgå af bestemmelsen, at der også kan lægges vægt på andre relevante omstændigheder.

Det er efter udvalgets opfattelse ikke rimeligt, at ægtefællen eller en livsarving i forbindelse med et krav om regulering skal kunne få tillagt et beløb, der er større end det beløb, som ægtefællen eller livsarvingen måtte have affundet sig med at gå glip af, hvis forsikringstageren i stedet havde oprettet et testamente til fordel for den begunstigede. Derfor foreslår udvalget, at det beløb, som skal tilfalde ægtefællen eller livsarvingerne i stedet for den begunstigede, ikke skal kunne overstige, hvad der ville være tilfaldet ægtefællen eller en livsarving som boslod og tvangsarv, hvis forsikringssummen i stedet var gået ind i forsikringstagerens bo. Hvis en livsarvings tvangsarv er blevet begrænset til 1 mio. kr., jf. § 5, stk. 2, i forslaget til ny arvelov, er det denne beløbsgrænse, der skal iagttages. Da reglen om ægtefællens ret til suppleringsarv (500.000 kroners reglen) i § 11, stk. 2, i forslaget til ny arvelov, er en tvangsarveretlig regel, bør suppleringsarv også indgå ved vurderingen efter bestemmelsen.

De ændrede familiemønstre, hvor man ofte bliver gift flere gange, og hvor der er særbørn, indebærer, at der i dag i højere grad, end det var tilfældet tidligere,

kan være foretaget indsættelser af tvangsarvinger eller ægtefællen som begunstigede, hvor indsættelsen kan være urimelig i forhold til ægtefællen og de øvrige livsarvinger.

Udvalget foreslår på den baggrund, at der også skal være adgang til regulering i tilfælde, hvor forsikringstageren har indsat en begunstiget, der er den pågældendes tvangsarving, hvis forsikringstageren efterlader sig ægtefælle eller livsarvinger. Reglen bør således også kunne anvendes, hvis ægtefællen er indsat som begunstiget, og en sådan begunstigelse må anses for urimelig i forhold til livsarvingerne efter forsikringstageren, eller hvis livsarvingerne efter forsikringstageren er indsat som begunstiget, og denne indsættelse må anses for urimelig i forhold til ægtefællen.

For at indbetalinger på en ordning er skattefradragsberettiget efter reglerne i pensionsbeskatningsloven, er det en betingelse, at der ikke i forsikringsaftalen er indsat andre begunstigede end forsikringstagerens nærmeste pårørende i forsikringsaftalelovens forstand, eller forsikredes ægtefælle eller fraskilte ægtefælle, forsikredes livsarvinger, stedbørn eller stedbørns livsarvinger eller en navngiven person, der har fælles bopæl med forsikrede ved indsættelsen, eller dennes livsarvinger, jf. § 8, stk. 1, nr. 4 (rateforsikringer i pensionsøjemed), § 10, stk. 1, nr. 4, (kapitalforsikringer i pensionsøjemed), § 11 A, stk. 1, nr. 6 (rateopsparing i pensionsøjemed), og § 12, stk. 1, nr. 4 (opsparing i pensionsøjemed). De skattemæssige regler fører formentlig til, at der sjældent foretages indsættelser af begunstigede uden for denne kreds.

Efter gældende ret gælder beskyttelsen af den længstlevende ægtefælle og tvangsarvingerne ikke, hvis en begunstigelsesindsættelse i en livsforsikring mv. er gjort uigenkaldelig, jf. forsikringsaftalelovens § 104, stk. 2, 2. pkt. Det er efter udvalgets opfattelse ikke en tilfredsstillende retstilstand, at forsikringstageren ved at indsatte en person som uigenkaldeligt begunstiget generelt kan fratage ægtefællen og livsarvingerne beskyttelsen efter § 104, og udvalget foreslår derfor, at denne begrænsning i reglens anvendelsesområde ikke videreføres.

Hvis ægtefællen eller livsarvingerne inden udbetaling af forsikringssummen har gjort indsigelse, bør selskabet som hidtil ikke udbetale forsikringssummen til den begunstigede, før det ved forlig eller dom mellem den begunstigede og de efterladte er afgjort, hvem der har ret til forsikringssummen.

Udvalget foreslår, at forsikrings-selskabet uanset en indsigelse mod begunstigelsesindsættelsen skal være berettiget til at udbetale $\frac{1}{4}$ af forsikringssummen til den begunstigede. Dette svarer til det beløb, der er til-